

Begäran om utlåtande om bedömningspromemorian om utvecklingsbehoven i fråga om lagen om tillsynen över social- och hälsovården

Inledning

Social- och hälsovårdsministeriet begär utlåtanden om promemorian om utvecklingsbehoven i fråga om lagen om tillsynen över social- och hälsovården.

Syftet med bedömningspromemorian är att beskriva och bedöma tillsynslagens viktigaste fördelar och belastningsfaktorer, hur tillsynslagens bestämmelser, verksamhetsutvecklingen och de tidigare ändringarna i tillsynslagen fungerar, vilka effekter de har haft och om det finns behov att ändra, utveckla och komplettera tillsynslagen. Under arbetet med promemorian har man beaktat den respons som social- och hälsovårdsministeriet fått från de tillsynsmyndigheter som tillämpar tillsynslagen, de högsta laglighetsövervakarna, välfärdsområdena och de övriga tjänsteanordnarna och tjänsteproducenterna samt intressegrupperna.

Bakgrund

Lagen om tillsynen över social- och hälsovården (741/2023, tillsynslagen) trädde i kraft den 1 januari 2024. I lagen föreskrivs det om tillsynen över anordnarna av social- och hälsovårdstjänster och deras egenkontroll, om både privata och offentliga tjänsteproducenters verksamhetsförutsättningar och om registrering, egenkontroll och myndighetstillsyn. Syftet med lagen var att harmonisera lagstiftningen och att stärka tjänsternas kvalitet och klient- och patientsäkerheten. I lagen föreskrivs det om det enhetliga registreringsförfarande som gäller både offentliga och privata tjänsteproducenter och som är oberoende av tjänsteproducentens juridiska form. Registreringen är en förutsättning för produktion av socialvårdstjänster och hälso- och sjukvårdstjänster. Tjänsteproducenterna och deras tjänsteenheter ska föras in i det riksomfattande registret över tjänsteproducenter (Soteri) som förvaltas av Tillstånds- och tillsynsverket.

Handläggningen av registreringsansökningar vid tillsynsmyndigheterna överbelastades under år 2024. Hösten 2024 bereddes en lagändring genom vilken enskilda näringsidkare och andra små tjänsteproducenter i en jämförbar ställning fick temporärt möjligheten att inleda verksamheten eller genomföra väsentliga ändringar i verksamheten före beslutet om registreringsskyldigheten enligt tillsynslagen. Bestämmelserna har tillämpats från och med den 1 februari 2025. Samtidigt förlängde man också övergångsperioden för de offentliga

tjänsteproducenternas registreringsskyldighet med två år.

När riksdagen behandlade ändringen av tillsynslagen antog den ett uttalande där den förutsatte att statsrådet fortsätter vidta åtgärder för att göra registrerandet av social- och hälsovårdens tjänsteproducenter smidigare, säkerställa att handläggningstiderna är rimliga och att tillsynsmyndigheterna har tillräckliga resurser och för att följa upp och utvärdera hur tillsynslagen fungerar med tanke på tjänsteproducenterna och tjänsterna. Dessutom förutsatte riksdagen i uttalandet att statsrådet vid behov utvecklar lagstiftningen ytterligare.

Målsättningar

Syftet med bedömningspromemorian är att beskriva och bedöma tillsynslagens viktigaste fördelar och belastningsfaktorer, hur tillsynslagens bestämmelser, verksamhetsutvecklingen och de tidigare ändringarna i tillsynslagen fungerar, vilka effekter de har haft och om det finns behov att ändra, utveckla och komplettera tillsynslagen.

Svarsanvisningar för mottagare

Social- och hälsovårdsministeriet ber de instanser som nämns i sändlistan lämna utlåtande om bedömningspromemorian i bilagan. Även andra än de som nämns i sändlistan kan lämna ett utlåtande.

Vänligen lämna utlåtandet i första hand genom att svara på begäran om utlåtande via tjänsten Utlåtande.fi på webben. Anvisningar för att använda och registrera sig i tjänsten finns på webbplatsen Utlåtande.fi under fliken Anvisningar > Bruksanvisningar (användarstöd: [lausuntopalvelu.om\(at\)gov.fi](mailto:lausuntopalvelu.om(at)gov.fi)). Ministerierna ska dessutom föra in det utlåtande som de lämnat in via Utlåtande.fi i ärendehanteringssystemet VAHVA under ärende VN/27681/2025.

Om det inte är möjligt att använda tjänsten Utlåtande.fi kan utlåtandet sändas per e-post till ministeriets registratorskontor på adressen kirjaamo.stm@gov.fi eller per post till adressen social- och hälsovårdsministeriet, PB 33, 00023 Statsrådet. I de utlåtanden som lämnas in till registratorskontoret ber vi er ange ärendenumret VN/27681/2025. Dessutom ber vi att de utlåtanden som lämnas in till registratorskontoret skickas till exempel som bilaga till e-posten i Word- eller PDF-format så att utlåtandehandlingen inte innehåller onödiga personuppgifter, såsom privatpersoners e-postadresser.

Alla utlåtanden är i regel offentliga i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet (621/1999). Utlåtandena publiceras på projektets offentliga projektsidor (valtioneuvosto.fi/sv/projekt, projektkod STM106:00/2025). Ett utlåtande som lämnats in av en privatperson publiceras dock i projektportalen endast om personen skriftligen begär det till exempel i samband med sitt utlåtande eller i ett foljebrev till utlåtandet. Alla utlåtanden som lämnats via Utlåtande.fi, också utlåtanden från privatpersoner, är automatiskt tillgängliga för alla i tjänsten Utlåtande.fi.

De utlåtanden som lämnats in till registratorskontoret publicerar ministeriet inte i Utlåtande.fi.

Utlåtandena ska inte innehålla onödiga personuppgifter. Även om ett utlåtande som en privatperson lämnat in till registratorskontoret inte publiceras på webben, kan alla ta del av det vid ministeriet i enlighet med lagen om offentlighet i myndigheternas verksamhet.

Tidtabell

Vi ber er lämna in ert utlåtande senast den 17 april 2026.

Beredare

Ytterligare information:
regeringsråd Maija Iles, p. 0295 163036
(e-postadressen har formen fornamn.efternamn@gov.fi).

Länkar:

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM106:00/2025> - Linkki hankesivulle

<https://stm.fi/sv/projekt?tunnus=STM106:00/2025> - Länk till projektsidan

Bilagor:

[Arviomuistio sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta annetun lain kehittämistarpeista.pdf](#)

[Sammanfattning på svenska_Bedömningspromemoria om utvecklingsbehoven i fråga om lagen om tillsynen över social- och hälsovården.pdf](#)

Sändlista:

Aava ja Pikkujätti Oy
Aava ja Pikkujätti Oy
Agronomiliitto ry
Akava ry
AKY - Akavalaiset yrittäjät
AKY - Akavalaiset yrittäjät
Ammattiliitto JYTY
Ammattiliitto PRO
Apteekkariliitto
Asiakas- ja potilasturvallisuuskeskus
Attendo Suomi Oy
Autismiliitto
Eduskunnan oikeusasiamies
Elinkeinoelämän keskusliitto

Eläkeläisliittojen etujärjestö Eetu ry
Erto
Esperi Care Oy
Etelä-Karjalan hyvinvointialue
Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue
Etelä-Savon hyvinvointialue
Farmasialiitto
Finassiala ry
Hallintoylihoitajat ry
Helsingin kaupunki
Heta - Henkilökohtaisten Avustajien Työnantajien liitto ry
HUS
Hyvinvointiala Hali ry
Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy
Ihmisoikeuskeskus
Ihmisoikeusliitto
Invalidiliitto ry
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue
Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO
Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL
Kainuun hyvinvointialue
Kansaneläkelaitos
Kanta-Hämeen hyvinvointialue
Kehitysvammaisten Tukiliitto ry
Kehitysvammaliitto ry
Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue
Keski-Suomen hyvinvointialue
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue
Keskuskauppakamari
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Korkein hallinto-oikeus
Korkein oikeus
Koulutetut kokemusasiantuntijat KoKoA ry
Kuluttajaliitto
Kunta- ja hyvinvointialueyönantajat KT
Kuntaliitto
Kuntoutussäätiö
Kuurojen Liitto ry
Kymenlaakson hyvinvointialue
Kynnys ry
Lapin hyvinvointialue
Lapsiasiavaltuutettu
Lastensuojelun keskusliitto
Liikenne- ja potilasvahinkolautakunta
Liikenne- ja potilasvahinkolautakunta
Lupa- ja valvontavirasto
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue
Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus Fimea
Lääkitysturvallisuusverkosto
Lääkäripalveluyritykset LPY
Mannerheimin lastensuojeluliitto

Mehiläinen konserni
Mehiläinen konserni
Mielenterveyden keskusliitto ry
MIELI Suomen Mielenterveys ry
Muistiliitto ry
Neuroliitto ry
Niuvanniemen sairaala
Näkemisen ja silmäterveyden NÄE ry
Näkövammaiset Lapset ry
Näkövammaisten liitto ry
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Oikeusrekisterikeskus
Onnettomuustutkintakeskus
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Pelastakaa Lapset ry
Pihlajalinna konserni
Pirkanmaan hyvinvointialue
Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue
Pohjois-Savon hyvinvointialue
Potilasvakuutuskeskus
Puolustusministeriö
Puolustusvoimat
Päijät-Hämeen hyvinvointialue
Ravitsemusterapeuttien yhdistys ry
Rikosseuraamuslaitos
Romaniasiaain neuvottelukunta RONK
Saamelaiskäräjät
SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf
Satakunnan hyvinvointialue
Selkäydinvammaiset Akson ry
SKY Suomen kunto- ja terveystuokuntakeskusten yhdistys
Sosiaalialan AMK-verkosto
Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia ry
Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunta SAMU
Soste Suomen sosiaali ja terveys ry
Statens ämbetsverk på Åland
STTK ry
Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto SAKKI ry
Suomen Ammattiin Opiskelevien Liitto SAKKI ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
Suomen CP-liitto ry
Suomen evankelis-luterilainen kirkko
Suomen Fysioterapeutit ry
Suomen Hammaslääkäriliitto
Suomen hammaslääkäriseura Apollonia
Suomen Hygieniahoitajat ry
Suomen infektioidentorjuntayhdistys ry
Suomen kuntoutusyrittäjät ry

Suomen Kuurosokeat ry
Suomen Lukiolaisten Liitto ry
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry
Suomen Lääkäriliitto ry
Suomen Lääkäriseura Duodecim
Suomen opiskelijakuntien liitto - SAMOK ry
Suomen Optometrian ammattilaiset ry Soa
Suomen ortodoksinen kirkko
Suomen potilas- ja asiakasturvallisuusyhdistys ry
Suomen Potilasliitto
Suomen Psykologiliitto ry
Suomen Puheterapeuttiliitto ry
Suomen Punaisen Ristin veripalvelu
Suomen Sairaanhoidajaliitto
Suomen Suuhygienistiliitto SSHL ry
Suomen Toimintaterapeuttiliitto ry
Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry
Suomen yrittäjät ry
Suun terveydenhoidon ammattiliitto STAL ry
Svenska Finlands Folkting SFF
Säteilyturvakeskus
Tapaturma-asioiden muutoksenhakulautakunta
Tehy ry
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos
Terveydenhoitajaliitto ry
Terveys- ja sosiaalialan yrittäjät ry Teso
Terveystalo AMK-verkosto
Terveystalo konserni
Terveystalo konserni
Terveystalo konserni
Terveystalo konserni
Terveystalo konserni
Tietosuoja-valtuutetun toimisto
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunta TELK
Työterveyslaitos
Ulkoministeriö
Unioni 45
Vakuutusosasto
Valtakunnallinen sosiaali- ja terveysalan eettinen neuvottelukunta ETENE
Valtakunnallinen sosiaalityön yliopistoverkosto (Sosnet)
Valtion koulukodit
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus VATT
Valtionvarainministeriö
Vammaisfoorumi
Vammaisperheyhdistys Jaatinen ry
Vanhan Vaasan sairaala
Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry
Vanhusasiavaltuutettu
Vanhustyön keskusliitto ry

Vankiterveydenhuollon yksikkö
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
Varsinais-Suomen hyvinvointialue
Verohallinto
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Yksityisen sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset Ystea ry
Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö YTHS
Ympäristöministeriö
Ålands landskapsregering- Ahvenanmaan maakunnan hallitus

Lausunnonantajan lausunto

Era kommentarer om bedömningspromemorians kapitel 5 (1 kap. i tillsynslagen, Allmänna bestämmelser)

Era kommentarer om kapitel 6 i bedömningspromemorian (2 kap. i tillsynslagen, Krav som gäller tjänsteproducenter och verksamheten)

Era kommentarer om kapitel 7 i bedömningspromemorian (3 kap. i tillsynslagen, Registrering av tjänsteproducenter och tjänsteenheter)

Era kommentarer om bedömningspromemorians kapitel 8 (4 kap. i tillsynslagen, Egenkontroll)

Era kommentarer om bedömningspromemorians kapitel 9 (5 kap. i tillsynslagen, Myndighetstillsyn)

Era kommentarer om bedömningspromemorians kapitel 10 (7 kap. i tillsynslagen, Särskilda bestämmelser)

Era kommentarer om bedömningspromemorians kapitel 11 (8 kap. i tillsynslagen, Ikraftträdande)

Era kommentarer om bedömningspromemorians kapitel 12 (Övriga frågor)

Övriga kommentarer om bedömningspromemorian

Cantell-Forsbom Anna
Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö

Iles Maija

Sosiaali- ja terveysministeriö